

Dagboek 3

10 oktober 2018

Vandaag reizen we naar Siem Reap, richting het noorden. We vertrekken om 8 uur en ontbijten in Skun, na zo'n anderhalf uur rijden.

Het is erg druk op de weg. Vandaag is het de laatste dag van Pchum Ben, en de meeste mensen gaan, na enkele dagen familiebezoek, weer terug naar huis. De weg is vol met auto's, bussen, vrachtwagens en vooral brommers. Regels zijn er eigenlijk niet. Links of rechts inhalen, alles kan. Dat geeft af en toe levensgevaarlijke situaties.

We wachten halverwege bij een mooie plek aan het water op Koy, die met nog een paar Spien leden vanuit Kampong Cham komt. Als ze zijn gearriveerd eten we samen en dan reizen we verder. Rond een uur of half 5 zijn we in Siem Reap en zoeken ons hotel op. 's Avonds heeft Piet Mars ons uitgenodigd voor het eten, morgen gaan we met hem op pad om projecten van een andere organisatie te bekijken, nog verder naar het noorden.

11 oktober 2018

Omdat het nog een paar uur rijden is naar het reisdoel van vandaag vertrekken we al om kwart voor 6. We ontbijten in een lokaal restaurant, rijst met spareribs of noodlesoep. We gaan vandaag met Ratana, projectleider van een voormalig ZOA project, helemaal naar het noorden langs de grens met Thailand. We zijn uitgenodigd door Piet Mars van Stichting Pharus, die dit project financieel ondersteunt. Ook Gerrit Kasper en Anton Munneke gaan mee. Het is ruim twee uur rijden.

Het is een erg afgelegen gebied. Hier en daar zien we een dorpje. De mensen leven hier nog heel dicht bij de natuur en zijn vaak zelfvoorzienend. Een markt om goederen en voedsel te kopen is er niet. En daarom is het plan hier gerezen om een soort overdekte markt te bouwen met plaatsen voor kleine winkeltjes. Om de locale economie wat op gang te brengen. De markt is in opbouw en zal later dit jaar klaar zijn.

Een eind verderop worden we opgewacht door een grote menigte die al een poos zit te wachten onder een afdak. Er zal een dijk worden geopend en een watertoren in gebruik genomen. De watertoren pompt via zonne-energie water op uit een nabijgelegen meer. Er is een waterleiding aangelegd naar de huizen in de twee omliggende dorpen. Het water wordt gebruikt voor de huishouding, maar ook voor de verbouw van groente en andere gewassen. Er worden toespraken gehouden en de gouverneur van de provincie Oddar Meanchay is de belangrijkste gast. Piet en Gerrit krijgen een koninklijke onderscheiding. En dan is het tijd om het lint door te knippen. Een paar belangrijke gasten mogen een knipje geven in het brede lint, de gouverneur geeft de beslissende knip. En dan is de opening een feit.

We bezoeken ook een dorp waar 16 dorpelingen door loting een koe hebben gekregen. Ze mogen de koe verzorgen en het eerste kalf moeten ze weggeven. De volgende kalveren mogen ze

verkopen of zelf houden. Ook de koe is na twee jaar hun eigendom. De koe-eigenaren zijn er heel blij mee, ze laten ons trots hun koe zien.

We krijgen uitleg over de dromen van de dorpingen: hoe ziet hun dorp er over 7, 8 jaar uit? Er is een prachtig getekend overzicht gemaakt.

Ook zien we hoe belangrijk water is, via het waterleidingsysteem in dit dorp kunnen er veel soorten groente worden verbouwd. We zien komkommer, lange bonen, mango's, en nog veel meer.

Overall liggen plastic drainagebuizen om de grond van water te voorzien. Natuurlijk moeten de dorpingen hiervoor betalen, maar dat kan door de winst die ze maken.

We trekken steeds verder het achterland in. En op een gegeven moment worden we uitgenodigd om op een kar plaats te nemen met een soort trekker ervoor, die ons via allerlei modderwegen naar een ander dorp brengt,

waar we ook weer prachtige groentevelden zien.

Een nieuwe water toren

Geogoste bonen

Het is duidelijk, hier draait alles om water.

We bezoeken ook een lokale kerk. De gemeente zit al op ons te wachten. We bidden samen en zingen een paar liederen. Anton, die organist is, mag het lied "Heilig, heilig, heilig" begeleiden. Heel bijzonder om dit tweetalig te zingen. [Bekijk hier een filmpje van deze dag.](#)

Het was een lange maar bijzondere dag, en pas om kwart over 7 zijn we terug in Siem Reap. We eten een hapje en dan zoeken we snel onze hotelkamer op. De volgende dag, vrijdag, gaan we weer terug naar Phnom Penh. De weg is lang, warm en druk. Hulde aan de chauffeurs die ons weer veilig thuis brengen.

Anton achter het orgel